

**'IK KOM UIT HET VELD EN
STEEK MIJN MENING NIET
ONDER STOELN OF BANKEN'**

De Raad voor de Volksgezondheid en Zorg is een onafhankelijk adviesorgaan voor het parlement en de regering. De negen kroonleden zijn benoemd door de regering. Ze zijn onafhankelijk, deskundig en hebben een uiteenlopende achtergrond. Sinds 1 mei jl. maakt prof.dr. Didi Braat er deel van uit. Een interview over haar durf, visie en realiteitszin.

RIETJE VAN VLIET

Het ruikt nog nieuw in het Q-gebouw. De dozen zijn uitgepakt maar technici zijn her en der nog bezig. Een gigantische verbetering, hier in het gebouw Moeder en Kind. Prof.dr. Didi Braat corrigeert: 'Nee, het is Vrouw en Kind. Want ook vrouwen die misschien nooit kinderen zullen krijgen, worden hier behandeld.'

'De minister doet alsof een kinderwens luxe is'

Aan het woord is één van de vijf vrouwelijke hoogleraren die het UMC St Radboud telt: hoogleraar verloskunde, gynaecologie en voortplantingsgeneeskunde Didi Braat (51). Een maand geleden is ze door de regering benoemd tot lid van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ). Of ze voor die positie heeft moeten lobbyen? Braat moet lachen om die vraag. 'Hoe gaat zo iets? Mijn secretaresse werd gebeld door de voorzitter van de RVZ: of ik wilde terugbellen. Ik had geen idee waarover. Waarom ze mij hebben benaderd, weet ik niet. Ik kom uit het veld, ik ben dokter en steek mijn mening niet onder stoelen of banken. Misschien is dat het.'

Eenmaal besloten haar ja-woord te geven, is ze naar de Raad van Bestuur van het UMC gestapt. 'Het werk voor de RVZ neemt ongeveer een dag in de week in beslag. Zo iets doe je niet tussendoor. Daar moet je binnen je eigen afdeling tijd voor vrij maken.'

Bevlogen

Toch was het niet vanzelfsprekend dat ze lid zou worden van de RVZ. Wie Braat kent, weet dat ze een bevlogen afdelingshoofd is, een bevlogen opleider, een bevlogen arts. Ze kan zich bijna niets leukers voorstellen dan samen met een co-assistent spreekuur te houden. 'Fantastisch om te laten zien hoe mooi ons vak is', zegt ze met de haar zo kenmerkende glimlach. 'Natuurlijk is de administratieve druk groot maar ik wil niet toegeven aan de klaagcultuur die er soms heerst.'

Als kind in Amstelveen was ze al geboeid door het beroep van huisarts. Mensen helpen, dat wilde ze. Vooral de verloskunde sprak haar aan. Aan de VU studeerde ze geneeskunde, waar ze zich specialiseerde tot gynaecoloog. 'Hormonen intrigeren me. Vrouwen die niet spontaan menstrueren, of vrouwen die op hun 25ste al in de overgang raken. Zo iets heeft een grote impact op hun leven, fysiek en psychologisch, want kinderen krijgen is er dan vaak niet meer bij. Door met hormonen te spelen kun je echter veel problemen verhelpen.'

Ineens wordt ze fel. Want in het beleid van minister Hoogervorst zitten volgens haar veel ongerijmdheden, waar ze met haar pet niet bij kan. 'Je kunt vrouwen bij wie de eisprong niet op gang komt, helpen door hormoonpillen voor te schrijven. Dan kunnen ze gewoon zwanger worden. De minister echter heeft deze pillen uit het ziekenfondspakket gehaald, alsof een kinderwens luxe is. Tegelijkertijd worden een aantal alternatieve geneesmiddelen, waarvan de werking niet bewezen is, wel vergoed door de IZA-verzekering voor medewerkers van ons UMC. Onbegrijpelijk krom is dat!'

Hoewel geen actief lid van de Vereniging tegen de kwak-

zalverij is Braat wel bewust lid ervan. Ze zal haar opvattingen over geneeswijzen die niet evidence based zijn, overal uitdragen, ook binnen de RVZ.

Vrouwenskundige

'Het is een unieke kans om te kunnen meepraten over strategische kwesties in de zorg', legt Braat haar beweegredenen uit om RVZ-taken op zich te nemen. 'Het is belangrijk dat de regering uit eerste hand weet hoe het er in de dagelijkse praktijk van de geneeskunde aan toe gaat. Als ik daaraan kan bijdragen, dan doe ik dat graag.' Al eerder heeft ze dit laten blijken. Ze heeft zitting gehad in een commissie van de Gezondheidsraad die zich bezighield met een advies over de bewaartermijn van patiëntengegevens, en ze was lid van het Centrum voor Ethiek en Gezondheid. Momenteel is ze als embryodeskundige plaatsvervangend lid van de Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek en ze is lid van de taskforce Gender Mainstreaming van het universiteitsbeleid, dat zich in het kader van het Europese Equal-project in Nijmegen richt op het benoemingsbeleid van vrouwelijke wetenschappers. Die laatste nevenfunctie tekent Braat ten voeten uit.

Prof.dr. Didi Braat: 'Ik zal mijn opvattingen over geneeswijzen die niet evidence based zijn, overal uitdragen.'

Foto's: Flip Franssen

'Merkwaardig dat slechts zo'n vijf procent van de hoogleraren binnen het UMC vrouw is.' Over dit thema heeft ze zo vaak gesproken, dat ze in de sector inmiddels als vrouwenskundige staat geboekstaafd. 'Iedereen in het bedrijfsleven weet dat het goed is om ook vrouwen aan de top te hebben, maar in de wetenschap is dat beseft nauwelijks doorgedrongen. Natuurlijk, er bestaat niet alleen een glazen plafond maar ook een plakkerige vloer. Dat neemt niet weg dat er beleid moet komen om vrouwen te stimuleren hogerop te komen. Vrouwen nemen nu eenmaal minder grote stappen in hun carrière. Leidinggevenden moeten hier oog voor hebben en dit zeker in de jaargesprekken aan de orde stellen. Niet vrijblijvend, maar door concrete afspraken te maken.'

Soms krijgt Braat te horen dat zij het met een echtgenoot als huisman die voor de twee kinderen zorgt, wel getroffen heeft. Dat is zo, beaamt ze, maar dat is iets wat je samen afspreekt. Het is belangrijk dat het thuis goed geregeld is. En iedereen doet dat op zijn of haar eigen manier. 'Als je carrière wilt maken, moet je keuzes maken. Dit geldt net zo goed voor mannen. Ik vind ook wel eens dat ik mijn kinderen wat weinig zie, maar vaak is er in het weekend tijd om iets samen te doen.'

HET MOMENT

In deze rubriek vertellen medewerkers over een bijzondere ervaring, keuze of wending tijdens hun werk in het UMC St Radboud. Een ongewoon en persoonlijk verhaal. Dit keer Rob van Hinte.

Foto: Flip Franssen

Enkelen vonden mijn stap een degradatie. Ze dachten dat ik was weggepromoveerd. Waarom zou een hoofdverpleegkundige van de IC, coördinator huisvesting willen worden? Daar snapt heel veel mensen niets van. Maar voor mij was het een heel bewuste sollicitatie. Mijn leven nam een wending toen ik 47 was en ging scheiden. Alles stond totaal op z'n kop. Echt een moment om de zaak eens te herijken, want ook de leeftijd begon te dringen. Op je 47ste maak je niet veel kans meer om nog eens een flinke draai te maken. Het is nu of nooit, dacht ik. Ik, die nota bene in jaargesprekken aan medewerkers altijd de hamvraag stelde, stelde die nu pas

'Ik vreesde dat ik medewerkers niet meer als uniek kon ervaren'

aan mezelf: wat ga jij het komende jaar doen om ervoor te zorgen dat je straks niet meer op deze afdeling zit? In overleg met mijn leidinggevende nam ik een jaar bedenktijd. Ik voerde gesprekken met artsen, met vijftigplussers die mij vertelden dat ze spijt hadden niet voor hun vijftigste het roer te hebben omgegooid.

Niet alleen leeftijd en de privé-situatie stimuleerden mij een andere kant op te kijken. Ook de aard van het werk dwong mij ertoe. Ik had honderd verpleegkundigen onder mijn hoede. Een team met veel verloop. Een verloop dat ik zelf stimuleerde. Want een redelijk verloop is gelijk aan een gezond team. Maar veel nieuwe medewerkers betekent veel herhaling: de eerste overlijdenservaring voor een jonge verpleegkundige of het eerste besef dat een komma verkeerd in de medicijnbereiding fatale gevolgen kan hebben. Honderd verpleegkundigen met allemaal een eigen verhaal, met eigen emoties. Ik vreesde dat ik medewerkers niet meer als uniek kon ervaren. Al ben je nog zo dynamisch, rolpatronen zijn bijna niet te vermijden.

Als hoofdverpleegkundige was ik behoorlijk aan de afdeling geknecht. Nu ben ik vrij. Ik kan 's avonds en in de weekenden mijn gang gaan, de pieper gaat niet meer af.

Wat mij uiteindelijk over de streep trok was de angst dat ik de grip op een keuze verloor. Dat men op den duur zou zeggen: hé Rob, wordt het niet eens tijd te verkassen. Ik zou misschien de rest van de tijd op mijn ruggenmerg uitzingen. Te oud om te kiezen. Mijn keuze was grip te houden op de werksituatie en te doen wat ik anderen altijd adviseerde. Een keuze die ook na vijf maanden niet alleen goed voelt, maar ook goed is. Een echte uitdaging.' **ND**